

Limburgse uitvoeringssamenwerking

Regionale bestuurlijke bijeenkomst over uitvoeringssamenwerking in **Midden-Limburg**

Datum: 12 november 2010

Locatie: gemeentehuis Roerdalen

Aanwezig:	Burgemeester Akkermans	gemeente Echt-Susteren
	Burgemeester Verhoeven	gemeente Leudal
	Wethouder Huyskens	gemeente Maasgouw
	Burgemeester Evers	gemeente Nederweert
	Burgemeester Hanselaar	gemeente Roerdalen / lid Stuurgroep RUD
	Wethouder IJff	gemeente Roermond
	Wethouder Coolen	gemeente Weert
	De heer Beemer	Berenschot
	Mevrouw Linssen	secretaris Stuurgroep RUD
Afmelding ontvangen van:	Wethouder Lalieu	gemeente Maasgouw
	Gedeputeerde Driessen	lid Stuurgroep RUD

Opening

Mevrouw Hanselaar heet iedereen welkom op de regionale bijeenkomst voor de regio Midden-Limburg. Zij vertelt dat de Stuurgroep RUD deze week vijf regionale bijeenkomsten in Limburg heeft georganiseerd, die dienen als voorbereiding op Limburgse bestuursconferentie die op 24 november aanstaande zal plaatsvinden in Château Neercanne. Het is de bedoeling om vandaag inbreng vanuit de regio Midden-Limburg mee te geven aan de stuurgroep. Berenschot zal vandaag de bevindingen tot nu toe presenteren.

Foto van Limburg en samenwerkingsscenario's

De heer Beemer licht toe dat de Foto van Limburg een beeld geeft van handhaving en vergunningverlening omgevingsrecht bij de Limburgse gemeenten en de Provincie Limburg. De foto geeft inzicht in de opgaven "buiten", de capaciteit en kwaliteit "intern" en in bestuurlijke overwegingen en levert bouwstenen voor scenario's. Deze scenario's worden op verzoek van de stuurgroep gemaakt om de bestuurlijke besluitvorming te ondersteunen, om het bestuurlijk gesprek inhoudelijk te faciliteren. Er worden -nog los van organisatiemodellen- richtingen en ordes van grootte geduid. Helaas hebben niet alle gemeenten meegewerkt aan het onderzoek. In Midden-Limburg zijn vier van de zeven gemeenten op de foto gegaan (Leudal, Roermond en Weert niet). In Noord-Limburg hebben vier gemeenten meegewerkt, twee gemeenten laten daar in ieder geval de foto nog maken. In de Westelijke Mijnstreek en in de regio Maastricht en Heuvelland is een foto gemaakt van alle gemeenten. Parkstad heeft een eigen inventarisatietraject gevolgd; de resultaten hiervan worden verwerkt in de Foto van Limburg.

De heer Beemer geeft aan dat het RUD-proces al lang loopt. Tijdens de bestuursconferentie die is gehouden in oktober 2009 is op basis van het landelijk kader dat toen gold, geconcludeerd dat er in Limburg twee regionale uitvoeringsdiensten zouden moeten komen op de schaalgrootte van de veiligheidsregio's. In het voorjaar van 2010 is deze landelijke lijn losgelaten als gevolg van moties in de Eerste en de Tweede Kamer. We zitten nu met z'n allen in een bottom up-proces.

Inmiddels heeft het nieuwe kabinet in het regeer- en gedoogakkoord al een efficiencykorting ingeboekt van 100 miljoen euro die gerealiseerd moet worden met de regionale uitvoeringsdiensten. Mevrouw Hanselaar vertelt dat de lijn die de stuurgroep in het bottom up-proces volgt als volgt luidt: eerst wordt de vraag gesteld “wat willen we?”, daarna “hoe willen we verder met elkaar?” en vervolgens wordt pas de vraag gesteld “hoe doen we dat dan?”. Afgesproken is om niet vanuit een structuur te starten.

Berenschot heeft op verzoek van de stuurgroep zeven hoofdscenario's uitgewerkt (vijf gewesten en twee veiligheidsregio's). Daarnaast zijn de subvarianten Echt-Susteren/Maasgouw/Roerdalen in Midden-Limburg en oost/west in Noord-Limburg uitgewerkt. Deze drie gemeenten hebben besloten om vanuit de kleine samenwerking te starten. De heer Evers constateert dat je hierdoor wel de structuurdiscussie centraal stelt. Mevrouw Hanselaar antwoordt dat het in de samenwerking tussen de drie gemeenten vooral over inhoud gaat. En de heer Huyskens vult aan dat is aangegeven dat de resultaten van de Foto van Limburg zullen worden meegenomen en dat de drie gemeenten openstaan voor gemeenten die willen aanhaken bij de samenwerking. De drie gemeenten zijn vanuit een praktische insteek samen begonnen, maar spreken uitdrukkelijk de voorkeur uit dat ze waar mogelijk ook de samenwerking willen realiseren met alle zeven Midden-Limburgse gemeenten.

De heer Evers geeft aan dat het Nederweert gaat om de kwaliteitsslag die we willen maken. Dit staat in principe los van het landelijk RUD-traject. Nederweert ziet het liefst samenwerking in regionale uitvoeringsdiensten op het niveau van de veiligheidsregio's en geeft daarbij de voorkeur aan samenwerkingsverbanden die gestoeld zijn op een themagerichte aanpak. Dan ga je uit van inhoud in plaats van van structuur. Teneinde de benodigde kwaliteitsslagen te kunnen maken, kunnen we beter samenwerken. De heer Huyskens maakt bezwaar tegen de suggestie dat de drie gemeenten zouden redeneren vanuit structuur. Ze zijn praktisch, themagericht aan de slag gegaan en iedereen kan aansluiten bij de samenwerking. De drie gemeenten hopen zoals gezegd op termijn op een uitbreiding naar bredere samenwerking.

De heer Akkermans gelooft (nog) niet in samenwerking op de schaal van Midden-Limburg. Hij geeft aan dat gekeken moet worden naar het DNA van het landschap, van de omgeving. Hij gelooft in de samenwerking Echt-Susteren/Maasgouw/ Roerdalen. Op deze schaalgrootte kun je een goede stap zetten. Hij stelt dat je de samenwerking eerst moet laten werken in de praktijk en pas daarna moet kijken naar een grotere schaal.

Referentiepunten bij het maken van de scenario's zijn de bestuurlijke en ambtelijke gesprekken die Berenschot in het kader van het maken van de Foto van Limburg heeft gevoerd, de kwaliteitscriteria en voor het bepalen van kosten en terugverdientijd, het Berenschotmodel dat is ontwikkeld in opdracht van IPO. Berenschot heeft een aantal aannames gehanteerd: Bij het schaalniveau wordt een rekenkundige toedeling van capaciteit gehanteerd. Het financiële model gaat er van uit dat de front office bij gemeenten blijft. Het Berenschot(IPO)model wordt integraal gehanteerd. Dit betekent dat er geen besparing op het primaire proces is ingeboekt, dat de overhead in de RUD is gesteld op 27,3 % ten opzichte van de gemeenten (33,6 %) en de provincie (36,1 %) en dat de aannames inzake frictie- en desintegratiekosten zijn overgenomen (dit levert conservatieve schattingen op). En tot slot, de fte's van de provincie zijn naar gewest onderverdeeld (totaal gedeeld door vijf) en de ontbrekende gemeenten zijn gemodelleerd aan de hand van de gemiddelde Limburgse gemeente.

De Foto van Limburg geeft alleen feiten weer op basis van vragenlijsten die de gemeenten en de provincie hebben ingevuld alsmede op basis van gesprekken die Berenschot met de gemeenten en de provincie heeft gevoerd. Dit levert in Midden-Limburg het beeld op dat robuustheid lokaal heel kwetsbaar is. Op gewestelijk niveau is bijna alles robuust.

In het scenario Echt-Susteren/Maasgouw/Roerdalen blijkt dat de beleidscyclus verbetering behoeft en dat robuustheid in een aantal opzichten nog te dun is. Met de schaalgrootte Echt-Susteren/Maasgouw/Roerdalen heb je nog niet alle kwaliteitscriteria gedekt.

De heer Evers vertelt dat Nederweert specialismen inhurt bij SRE en informeert of dat verwerkt is in de Foto van Limburg. De heer Beemer antwoordt bevestigend; in de foto is meegenomen wat de gemeenten en de provincie zelf in huis hebben en wat wordt ingehuurd. Vervolgens geeft

de heer Beemer aan dat kostenbesparingen kunnen worden gerealiseerd door winst op overhead. De heer Akkermans informeert wat de bron is van de percentages overheadkosten die Berenschot hanteert. De bron hiervoor is een langjarige database van Berenschot. De heer IJff stelt dat je bij de bepaling van de overheadkosten moet werken met een aparte kostenpost lokaal bestuur. De heer Beemer geeft aan dat deze verwerkt zitten in de desintegratiekosten.

Vervolgens meldt hij dat uit de gesprekken die gevoerd zijn bij het maken van de foto gebleken is dat het basispakket eigenlijk al niet meer voldoende is en dat je Wabo-breed zou moeten kijken. De heer Akkermans informeert hoe de terugverdientijd wordt berekend. Dat wordt gedaan door de transitiekosten te delen door de besparing per jaar. De transitiekosten bestaan uit frictiekosten, desintegratiekosten, kosten voor het sociaal plan en projectkosten.

De heer Verhoeven vertelt dat Leudal veel energie heeft gestoken in haar eigen transitie naar een kwaliteitsslag. Nalevingsgedrag is gekwantificeerd in de richting van toekomstige uitgaven. De heer Evers constateert een dilemma tussen het willen maken van een kwaliteitsslag versus het inboeken van een efficiencykorting van € 100 miljoen via een korting op het gemeente- en het provinciefonds. Hoe verhoudt deze bezuiniging zich tot het maken van de kwaliteitsslag? Deze vraag zal worden meegenomen naar de stuurgroep.

De heer IJff is in verband met het behouden van slagkracht voorstander van een inputgerichte benadering. Je moet de bestuurlijke afweging kunnen maken op lokaal niveau. De heer Evers informeert of gemeenten en provincies de bezuiniging van 100 miljoen euro individueel willen realiseren of dat we samen een oplossing willen gaan zoeken. De heer Beemer stelt vast dat nabijheid van belang is; het gaat om de afweging tussen bestuurlijke slagkracht, inhoudelijke kwaliteit en kostenbesparing. Mevrouw Hanselaar benadrukt dat we kunnen redeneren vanuit inhoud. We hebben geen structuur nodig maar kunnen afspraken maken in een virtueel kantoor.

Berenschot heeft bij het onderzoeken van het bestuurlijk draagvlak geconstateerd dat er verschillende standpunten zijn in Midden-Limburg. Mevrouw Hanselaar geeft aan dat we zoekende zijn, dat het traject open is voor diverse samenwerkingsvormen. De informatie die Berenschot heeft verzameld moet op 24 november tijdens de bestuursconferentie een beeld opleveren waar we staan zodat we van daaruit verder kunnen. Zij spreekt de hoop uit dat de verschillende subvarianten van de scenario's onderdeel kunnen zijn van de hoofdscenario's.

Mevrouw Hanselaar informeert naar het standpunt van de gemeenten. De heer Coolen meldt dat Weert bij het bepalen van de schaalgrootte van de samenwerking naar inhoud kijkt. Weert wil zelf de regie hebben. De heer Verhoeven geeft aan dat Leudal een eigen ontwikkelingstraject volgt dat gezien moet worden in relatie tot dit verhaal. Inmiddels is de organisatie in Leudal zover ontwikkeld, dat het moment is aangebroken dat Leudal naar buiten kan gaan kijken. Hij is voorstander van lokale sturing; daarnaast moet worden samengewerkt waar dat mogelijk is, om kwetsbaarheid te voorkomen. Leudal heeft de intentie om samen te werken. De heer Huyskens vertelt dat Maasgouw het standpunt huldigt "lokaal wat lokaal kan" en samenwerken vanuit een praktische insteek. Maasgouw is geen voorstander van denken in structuren. De heer Akkermans meldt dat Echt-Susteren voorstander is van het proces van onderop. Hij wil graag het Berenschot-IPO-model nalezen om het beter te begrijpen. Berenschot stelt dit model ter beschikking aan iedereen. Echt-Susteren, Maasgouw en Roerdalen werken op basis van vergelijkbare problematiek in breder verband samen. Bezetting en deskundigheid zijn aan de orde, niet het werkproces dat ook verbeterd kan worden. De heer Akkermans signaleert de internationale dimensie die zou moeten worden meegenomen in het samenwerkingsproces; over de grens liggen ook kansen voor samenwerking. Echt-Susteren heeft daarnaast ook een link met Zuid-Limburg. Hij is voorstander van het zoeken van virtuele samenwerking. De heer IJff vertelt dat Roermond al zo'n zes jaar werkt vanuit een Wabo-brede afdeling, die heel dicht bij het gemeentebestuur zit. Mevrouw Hanselaar constateert dat iedereen bij schaalvergroting bang is om zelf geen regie meer te hebben, bevreesd is voor een log ambtelijk apparaat, voor ambtelijke bureaucratie.

De heer Akkermans stelt tot slot dat de provincie moet ophouden om steeds belerend van bovenaf te communiceren met gemeenten; deze verstikking is men zat. De houding van de provincie moet veranderen, anders is het moeilijk samenwerken. De aanwezige bestuurders zijn

van mening dat de provincie veel meer een ondersteunende rol moet gaan aannemen en als partner naast de gemeenten moet gaan staan. Mevrouw Hanselaar concludeert dat de Midden-Limburgse gemeenten niet zomaar akkoord gaan met opgelegde structuren. Ze willen zelf de regie houden en vanuit inhoud naar oplossingen komen. Hierbij moet er voor gewaakt worden dat we niet verzanden in een logge structuur. Het doel is om met z'n allen een stap verder te komen.

Afspraken

- Er is een dilemma geconstateerd tussen het willen maken van een kwaliteitsslag versus het inboeken van een efficiencykorting van € 100 miljoen via een korting op het gemeente- en het provinciefonds. Hoe verhoudt deze bezuiniging zich tot het maken van de kwaliteitsslag? Deze vraag zal worden meegenomen naar de stuurgroep.
- Berenschot stuurt het IPO-model ter informatie aan eenieder.

Bijlage:

presentatie Berenschot "Foto van Limburg; scenario's voor samenwerking. Regiobijeenkomst Midden-Limburg 12 november 2010".